

SÖZÜNDE DURMAK /SÖZE SADAKAT

Söze sadakat; sözünde durmaktır, sözünün gereğini yerine getirmektir, sözünün eri olmaktır. Sözün kime verildiği önemli olmakla beraber, asıl önemli olan bizzat verilen sözün kendisidir. Allah ve Resûlü'ne verilen sözler ayrıcalıklıdır, daha fazla hassasiyet gerektirir. Ancak sözün kime verildiğinin değil, bizzat sözün kendisinin önemli olduğunu unutmamak gerekir.

Kur'an-ı Kerimdeki **“Allah'a verdiğiniz sözü tutun.”**(En'âm,152) emri ile Allah'a verilen sözlerin, yerine getirilmeye en lâyık olan ahitler olduğu bildirilmektedir. Allah'a verilen söz, O, **“Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” diye sorduğunda, “Evet, şahit olduk (ki Rabbimizsin).”** şeklinde verilen cevapta yatmaktadır.(A'râf,172) Bilmelidir ki, söze sadakat ve ahde vefa göstermek maddi veya manevi bedel isteyebilir. Onun içindir ki, yüce Rabbimiz tarafından özel olarak ödüllendirilecektir. **“Sana yeminle bağlılık sözü verenler gerçekte bu sözü Allah'a vermiş oluyorlar, Allah'ın eli onların elleri üzerindedir. Bu sebeple kim Allah'a verdiği ahdi bozarsa ancak kendi aleyhine bozmuş olur, Allah'a verdiği sözün gereğini yerine getirene ise Allah yakında büyük ödül verecektir.”**(Fetih,10)

Uhud ta şehit olan Enes b. Nadr gibiler için Allah Teâlâ, **“Müminler içinde Allah'a verdikleri sözde duran nice erler var. İşte onlardan kimi, sözünü yerine getirip o yolda canını vermiştir, kimi de (şehitliği) beklemektedir. Onlar hiçbir şekilde (sözlerini) değiştirmemişlerdir.”**(Ahzâb,23) buyurulmaktadır.

Verilen söz, vefayı gerektirir. Nitekim Peygamber Efendimiz, hutbelerinde, **“Emanete riayet etmeyenin imanı yoktur; ahde vefa göstermeyenin ise dini yoktur.”**(İbn Hanbel, III, 134) buyurmuştur.

Ahde vefa gösterilmesi, her ne koşulda olursa olsun, lehine de olsa aleyhine de olsa verilen sözlerin tutulması, müminin ayırıcı özelliklerindedir. Yazılı bir antlaşma, yeminle perçinlenmiş bir vaat ya da verilmiş bir söz, şüphesiz vefayı gerektirmektedir. Nitekim Hz. Peygamber, daha peygamber olmadan önce dahi **“Muhammedü'l-Emîn”** (Güvenilir Muhammed) olarak şöhret kazanmış, onun bu özelliğini can düşmanları bile itiraf etmekten kendilerini alamamıştır.

Kur'anı Kerimde **“...Verdiğiniz sözü de yerine getirin. Çünkü söz (veren, sözünden) sorumludur.”** âyeti gereği, verilen söz mesuliyet doğurmaktadır.(İsrâ,34) Yine, **“Kardeşinle (düşmanlığa varan) tartışmaya girme, onunla (kırıcı şekilde) şakalaşma ve ona yerine getiremeyeceğin sözü verme.”**(Tirmizî, Birr, 58) buyuran Hz. Peygamber, söz vermenin ağır bir sorumluluk olduğunu ifade etmiştir.

Arkasında durulmayan ve gereği yerine getirilmeyen söz, Peygamberimiz tarafından kişinin üzerindeki münafıklık alâmeti olarak zikredilmektedir. Resulullah (sav) buyurdular ki: **“Dört haslet vardır; kimde bu hasletler bulunursa o kimse halis münafıktır. Kimde de bunlardan biri bulunursa, onu bırakıncaya kadar kendinde nifaktan bir haslet var demektir: Emanet edilince hıyanet eder, konuşunca yalan söyler, söz verince sözünde durmaz, husumet edince haddi aşar.”** (Müslim, İmân, 106)

Basit menfaatler nedeniyle verdiği sözden dönenler, Allah Teâlâ tarafından, **“Allah'a karşı verdikleri sözü ve yeminlerini az bir bedelle değiştirenlere gelince, işte bunların âhirette bir payı yoktur. Kıyamet günü Allah onlarla konuşmayacak, onlara bakmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır. Onlar için acı bir azap vardır.”**(Âl-i İmrân, 77) âyeti ile tehdit edilmektedir. Kısaca, sadakatsizlik nankörlerin işidir nankörlük ise Allah'ın sevmediği huylardandır.

Peygamber Efendimiz, **“Bana kendi adınıza altı şeyin güvencesini verin, ben de size cennetin güvencesini vereyim: Konuştuğunuzda doğru söyleyin, söz verdiğinizde sözünüzü tutun, size (bir şey) emanet edildiğinde ona riayet edin, iffetinizi koruyun, gözlerinizi (bakılması yasak olandan) sakının ve ellerinizi (haramdan) çekin.”**(İbn Hanbel,V,323) buyurmuştur. Zira unutulmamalıdır ki verilen sözlerin tutulması, ahde vefa,(Âl-i İmrân, 76) antlaşmalara riayet, kişinin kurtuluşuna vesile olacağı gibi, topluma da huzur ve barış getirecektir. Allah'ın sevgisini ve insanların güvenini kazandıracak, ecri de Allah tarafından ödenecektir.(Müslim, Hudûd, 43) Tutulmayan söz, yerine getirilmeyen vaat, şartlarına riayet edilmeyen antlaşma ise kişide nifak alâmeti olarak görülecek, ayrıca toplumsal çöküşü de hızlandıracaktır. Söze sadakat, dünyada onur ve güven, âhirette ise Yüce Allah'ın iltifatını kazandıracaktır.

Yazımızı Ziya Paşa'nın şu mısraları ile bitirelim.

“İnsana sadakat yaraşır görse de ikrah,
Yardımcısıdır doğruların hazreti Allah.”

Ali Rıza TAHİROĞLU
Osmaniye İl Müftüsü